

Innhold

FORORD	5
KAPITTEL 1	
INNLEDNING	13
1.1 Tema	13
1.2 Innfallsvinkel for analysen	15
1.3 Grunnleggende hensyn ved spørsmål om binding skal inntre ved personell kompetansemangel	18
1.3.1 Innledning	18
1.3.2 Generelle hensyn	19
1.3.3 Spesielle hensyn	22
1.4 Temaets aktualitet og den videre fremstilling	26
1.5 Metode	28
1.5.1 Rettsdogmatikk	28
1.5.2 Utenlandske kilder	34
1.6 Terminologi	36
KAPITTEL 2	
GRUNNLEGGENDE FORUTSETNINGER	40
2.1 Innledning	40
2.2 Det dispositive utsagn	40
2.2.1 Generelt	40
2.2.2 Hvor bred vurdering må foretas for å fastslå om et utsagn er dispositivt?	43
2.2.3 Rettspraksis og reelle hensyn	45
2.2.4 Ekskurs: En mulig forklaring på et tilsynelatende restriktivt syn på adgangen til å avgi dispositive utsagn på vegne av kommunen	50
2.2.5 Oppsummering og konklusjon	50
2.3 Forvaltningsrettslig ugyldighetslære og/eller privatrettslig fullmaktslære?	51
2.3.1 Problemstillingen	51
2.3.2 Kommunelovens system	51
2.3.3 Den alminnelige kommunale kompetanse	53
2.3.4 Avtalelovens virkeområde	54

2.3.5 Avgrensning av den forvaltningsrettslige lære om ugyldighet til skade	57
2.3.6 Oppsummering og konklusjon	69

KAPITTEL 3

FULLMAKTSREGLENE I AVTALELOVEN ANVENDT PÅ DISPOSISJONER

FORETATT PÅ VEGNE AV KOMMUNEN	71
3.1 Generelt om fullmakt	71
3.2 Stillingsfullmakt	73
3.2.1 Innledning	73
3.2.2 Vilkåret «stilling»	75
3.2.3 Vilkåret «avtale»	77
3.2.3.1 Innledning	77
3.2.3.2 Folkevalgt	77
3.2.3.3 Ansatt	80
3.2.4 Vilkårene «lov» og «sedvane»	80
3.2.4.1 Innledning	80
3.2.4.2 Sedvanevilkåret	81
3.2.5 Opphør av stillingsfullmakt	88
3.3 Frasagnsfullmakt	90
3.3.1 Innledning	90
3.3.2 Avtaleloven § 13	90
3.3.3 Avtaleloven § 14	93
3.3.4 Avtaleloven § 16	95
3.4 Oppdragsfullmakt	96
3.5 God tro – instruksjer og retningslinjer	98
3.5.1 Generelt om vurderingen	98
3.5.2 Bevisbyrden for ond tro	100
3.5.3 Tidspunktet for den gode tro og tilbakekall <i>re integra</i>	102

KAPITTEL 4

REPRESENTASJON AV KOMMUNALE FORETAK	105
4.1 Generelt	105
4.2 Daglig leder	106
4.2.1 Innledning	106
4.2.2 Legitimasjonsregelen i kommuneloven § 74	107
4.2.3 Oppsummering og konklusjon	116
4.3 Styret	117

KAPITTEL 5

TOLERANSE- OG KOMBINASJONSFULLMAKT	118
5.1 Generelt.	118
5.1.1 Innledning	118
5.1.2 Kort om kombinasjonsfullmakt	118
5.1.3 Kort om toleransefullmakt.	120
5.1.4 Nærmere om vurderingen i relasjon til kommunalrettslig representasjon	122
5.2 Legitimasjonens objektive grense.	124
5.2.1 Innledning	124
5.2.2 Koml. § 74 som tolkningsmoment	125
5.2.3 Delegasjonssperren «prinsipiell betydning»	130
5.2.3.1 Problemstillingen	130
5.2.3.2 Forarbeidene	131
5.2.3.3 Betydningen av at vilkåret er skjønnsmessig	133
5.2.3.4 Rettsvillfarelse	136
5.2.3.5 Øvrige reelle hensyn – sammenfatning	138
5.2.4 Andre lovfastsatte grenser for kompetanse.	141
5.3 Legitimasjonens subjektive grense	147
5.3.1 Problemstillingen	147
5.3.2 Delegasjon – karakteristika	147
5.3.3 Delegasjonsvedtak unntatt offentlighet	149
5.3.4 Forutsetninger i kommunelovens forarbeider.	150
5.3.5 Rettsvillfarelse	153
5.3.6 Betydningen av tilgrensende legitimasjonsregler.	155
5.3.7 Den vide adgangen til delegasjon i kommuneloven av 1992	159
5.3.8 Behovet for delegasjon som argument for legitimasjon	162
5.3.9 EMK P1-1 som tolkningsmoment	165
5.3.10 Oppsummering og konklusjon.	170
5.4 Nærmere om binding	171
5.4.1 Innledning	171
5.4.2 Aktsomhet.	172
5.4.3 Representantens tilknytning som minstevilkår og variabel.	173
5.4.4 Momenter i den konkrete vurderingen av om kommunen er bundet.	174
5.4.4.1 Toleranse og passivitet	174
5.4.4.2 Veiledningsplikten	176
5.4.4.3 Uklart delegasjonsvedtak	179
5.4.4.4 Faktisk tilgjengelighet	186

5.4.4.5	Det foreligger ikke delegasjonsvedtak	189
5.4.4.6	Budsjettdekning	190
5.4.5	Legitimasjonsbinding ved de enkelte organers disposisjoner	192
5.4.5.1	Formannskap, faste utvalg og kommunedelsutvalg	192
5.4.5.2	Kommuneråd og kommunerådsmedlem	193
5.4.5.3	Ordfører	194
5.4.5.4	Administrasjonen	198
5.4.6	Legitimasjonsbinding i forskjellige typer situasjoner	201
5.4.6.1	Bemyndigelseslegitimasjon	201
5.4.6.2	Hastesaker	202
5.4.6.3	Særlig om representasjon overfor borettslag	205
5.4.6.4	Disposisjonens art	207
5.4.6.5	Kommunens medkontrahent er et offentlig organ	210
5.4.6.6	Særlig om kommuner med ubalanse i økonomien	212
5.5	Bevisbyrde	214
5.6	Oppsummering og sammenfatning	216

KAPITTEL 6

UTØVING AV OFFENTLIG MYNDIGHET OG PERSONELLE

KOMPETANSEBRUDD	217
6.1 Problemstillingen	217
6.2 Korrekt offentlig myndighetsutøving	217
6.3 Forvaltningsloven § 41 og den ulovfestede ugyldighetslæren	218
6.4 Lovbundne vedtak	221
6.5 Diskresjonær myndighet	222
6.6 Lovfastsatte grenser for kompetanse	223
6.7 Delegasjonsvedtak	231
6.7.1 Legitimasjonens objektive grense	231
6.7.2 Legitimasjonens subjektive grense	237
6.7.3 Konklusjon og oppsummering	239
6.8 Offentlig myndighetsutøving med innslag av formuerett	240
6.9 Garantistillelse	241

KAPITTEL 7

PROSESSHANDLINGER	247
7.1 Innledning	247
7.2 Ankekompetanse og generell prosesskompetanse	248
7.2.1 Beslutningskompetanse	248

7.2.2	Legitimasjon	251
7.3	Rettsforlik	254
7.3.1	Beslutningskompetanse	254
7.3.2	Legitimasjon	255
KAPITTEL 8		
ERSTATNINGSANSVAR VED OVERSKRIDELSE AV PERSONELL		
KOMPETANSE	.....	262
8.1	Problemstillingen	262
8.2	Arbeidsgiveransvar – utgangspunkt og problemstillinger ...	263
8.3	Formuerettslige disposisjoner	264
8.4	Offentlig myndighetsutøving	275
KAPITTEL 9		
ER DAGENS PERSONELLE KOMPETANSEREGLER HENSIKTMESSIGE? ..		282
9.1	Generelt	282
9.2	Utfordringer med dagens personelle kompetanseregler ...	283
9.2.1	Innledning	283
9.2.2	Lite synlige delegasjonsvedtak	283
9.2.3	Personelle kompetanseregler, lokalt selvstyre og kontroll av dette	287
9.3	Alternative modeller til dagens personelle kompetanseregler	291
9.3.1	Innledning	291
9.3.2	Modell 1: Etablering av et offentlig delegasjonsregister	291
9.3.3	Modell 2: Strengere krav til formidling av delegasjonsvedtak	293
9.3.4	Modell 3: Flere delegasjonssperrer i loven	294
9.3.5	Konklusjon	296
9.3.6	Forslag om regulering av delegasjonsvedtak	297
9.3.6.1	Forslagets bakgrunn	297
9.3.6.2	Nærmere om innholdet i forslaget om vedtak av delegasjonsreglement	297
REGISTER	.....	300
LITTERATUR	.....	306
STIKKORD	.....	311